

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva sentinței Judecătorei Soroca din 02 iunie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 octombrie 2021, declarat de avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului

Borfotină Vitalie XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, condamnat anterior prin:

1) sentința Judecătorei Soroca din 18.12.2018 și decizia Curții de Apel Bălți din 03.04.2019 în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, la 240 ore de muncă neremunerată în folosul comunității;

2) sentința Judecătorei Soroca din 16.11.2020 și decizia Curții de Apel Bălți din 22.12.2020 în baza art. 320¹, 90 Cod penal, la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 14.01.2021 - 02.06.2021,
instanța de apel: 25.06.2021 - 20.10.2021,
instanța de recurs: 11.01.2022 - 26.01.2022.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Soroca din 02 iunie 2021, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Borfotină Vitalie a fost condamnat în baza art. 320¹ Cod penal, la 1 an închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei aplicate conform deciziei Curții de Apel Bălți din 22.12.2020, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 2 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând cu 02.06.2021.

2. Instanța de fond a constatat că, la 15.11.2020, inculpatul XXXXX XXXXX a manifestat violență fizică și psihică față de fosta soție, XXXXX XXXXX, în urma cărui fapt la 20.11.2020, Judecătoria Soroca a emis încheierea și ordonanța de protecție, pe o perioadă de 3 luni, urmărind scopul de a-i asigura victimei dreptul la o viață fără violență, prin care l-a obligat pe XXXXX XXXXX să părăsească temporar locuința comună din s. XXXXX, r-nul XXXXX, de a sta departe de locul aflării lui XXXXX XXXXX, la o distanță ce ar asigura securitatea acesteia și a copiilor săi, excluzând orice contact vizual cu ea, interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod cu victima, interzicerea să se apropie de anumite locuri: locul de muncă a victimei și alte locuri determinate pe care persoana protejată le frecventează, cu excepția prezentării în incinta instanței de judecată în vederea participării la examinarea litigiilor și cauzelor penale și/sau contravenționale.

Ulterior, inculpatul, ignorând încheierea adoptată de instanța de judecată, intenționat nu a executat măsurile stabilite în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie și la 26.11.2020, fiind conștient de acțiunile sale, a venit la domiciliul fostei soții, unde s-a aflat până la data de 28.11.2020, astfel intenționat a încălcat măsurile stabilite prin ordonanța de protecție.

Instanța a reținut că, inculpatul a recunoscut vina și a solicitat judecarea cauzei în procedură prevăzută la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța a încadrat juridic acțiunile inculpatului în baza art. 320¹ Cod penal ca: „*Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie*”.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75 Cod pena, că a comis o infracțiune mai puțin gravă, care se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 160 la 200 de ore sau cu închisoare de până la 3 ani, că circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, cea agravantă fiind - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară, că la locul de trai XXXXX XXXXX se caracterizează negativ, fiind luat la evidență ca agresor familiar, că acesta în cadrul examinării cauzei, pentru un interval de timp semnificativ, s-a eschivat de a se prezenta în fața instanței, fiind dispusă aducerea silită, prin urmare nu a dat dovadă de un comportament cuviincios și că ar fi realizat caracterul negativ al acțiunilor sale, că partea vătămată a optat pentru ca inculpatul să fie pedepsit cu închisoare, deoarece îi face traiul insuportabil, concluzionând că corectarea lui va fi posibilă doar prin aplicarea pedepsei cu închisoare, în limitele prevăzute de norma penală stabilită la art. 320¹ alin. (2) lit. d) Cod penal, coroborat cu prevederi le art. 364¹ Cod de procedură penală, respingând astfel doleanțele apărătorului privind aplicarea pedepsei non privative de liberate.

Sub acest aspect, instanța a mai statuat că pedepsele aplicate anterior față de inculpat nu au contribuit eficient la reeducarea acestuia, dânsul continuă să demonstreze predispunerea de a comite fapte prejudiciabile, pasibile de răspundere penală.

Mai mult, maniera în care a acționat inculpatul a comiterea infracțiunii în cauză și anume faptul că nu s-a sfiit să vină în gospodăria fostei soții, știind cu certitudine că pentru o anumită perioadă îi este interzis, totodată știind cu certitudine că a fost deja condamnat pentru o infracțiune similară, denotă atitudinea nepăsătoare față de normele de conviețuire socială și desconsiderația față de Lege, față de consecințele inevitabile ale faptei sale, față de demascarea acestuia și față de răspunderea penală.

Prin urmare, acesta în mod imperativ urmează a fi tras la răspundere penală și că unica pedeapsă oportună, care ar putea restabili echitatea socială, corectarea și resocializarea lui, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane, este pedeapsa cu închisoare.

3. Inculpatul a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicate prevederile art. 90¹ Cod penal.

Apelantul a invocat că, nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de fond pe un termen de 2 ani și 6 luni închisoare.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 octombrie 2021, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond a ținut cont de toate circumstanțele ce s-au stabilit pe cauză, în corespundere cu prevederile art. 61, 75 Cod penal, a aplicat o pedeapsă corespunzătoare caracterului și gradului de pericol social, personalității inculpatului, care nu este la prima abatere, anterior săvârșind mai multe infracțiuni similare, însă inculpatul concluziile de rigoare nu le-a făcut, săvârșind din nou cu intenție prezenta infracțiune. Inculpatul anterior a fost în conflict cu legea penală, săvârșind mai multe infracțiuni similare, fiind condamnat pentru comiterea acestora, însă nu a pășit pe calea corijării și a comis infracțiunea în cauză, fără a conștientiza acțiunile sale.

Faptele date denotă, că este inefficientă stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate, inclusiv cu aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal, urmând a fi respinse argumentele apelantului în acest sens. Aplicarea unei pedepse mai blânde va fi inefficientă și nu va atinge scopurile puse față de pedeapsa penală, cu atât mai mult că anterior inculpatul a fost condamnat de mai multe ori pentru infracțiuni similare, beneficiind de pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării ei pe un termen de probă. În așa mod, inculpatului i-a fost numită pedeapsa în limitele prevăzute de sancțiunea legii în comiterea căreia el a fost recunoscut vinovat, ținându-se cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-au fost reduse limitele pedepsei aplicate, din aceste motive temei pentru atenuarea pedepsei nu sunt.

Astfel, luând în considerație personalitatea inculpatului, care anterior a fost condamnat de mai multe ori pentru comiterea de infracțiuni similare, însă nu și-a făcut concluziile de rigoare, nu a pășit pe calea corijării și din nou a comis o infracțiune cu intenție, de aceea instanța de fond întemeiat i-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare, care este adecvată celor comise, fiind în corespundere cu legislația, iar temeiuri prin care s-ar demonstra că acesta poate fi corectat prin aplicarea unei pedepse mai blânde, nu s-au stabilit.

Ori, instanța de apel nu este în drept de a aplica inculpatului o pedeapsă mai blândă decât cea numită de prima instanță în lipsa cărorva motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, starea de fapt și de drept în instanța de apel rămânând aceeași care a fost stabilită de instanța de fond.

Prin urmare, pedeapsa stabilită lui XXXXX XXXXX de prima instanță corespunde prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, fiind motivată, individualizată și aplicată în limitele prevăzute de lege, hotărârea dată fiind legală și întemeiată.

5. Avocatul Ciuru Igor a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința inculpatului să fie aplicate prevederile art. 90¹ Cod penal.

Recurentul a invocat că, instanța de fond și cea de apel nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75, 79 Cod penal, nu au ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

De asemenea, instanța de judecată nu a luat în considerare faptul că inculpatul are la întreținere 5 copii minori, iar executarea reală a pedepsei cu închisoarea pe un termen de 2 ani și 6 luni, va face imposibil ca acesta să-și exercite drepturile și obligațiile părintești, fapt care va afecta inclusiv drepturile și interesele legitime ale copiilor minori.

Aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal în privința lui XXXXX XXXXX poate să contribuie la atingerea scopului pedepsei penale.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeuri care au fost indicate și în apel.

În sensul vizat se reține că argumentele specificate în recurs nu au fost invocate și în apel (*pct. 3., 5. din decizie*).

Prin urmare, recursul ordinar în sensul vizat nu are niciun suport juridic, fiind neîntemeiat, astfel.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de

influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu $\frac{1}{3}$ a limitelor pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că în cazul în care inculpatul a recunoscut vina și a solicitat judecarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, dar a comis o infracțiune mai puțin gravă și este caracterizat negativ, anterior a mai săvârșit infracțiuni similare, iar partea vătămată a optat pentru pedeapsa închisorii, chiar și în prezența circumstanțelor invocate de recurent, o pedeapsă penală mai blândă decât cea stabilită de instanțele de fond și de apel, ar fi inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cu persoana inculpatului, cât și cu scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea doar a acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ciuru Igor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 octombrie 2021, în privința inculpatului Borfotină Vitalie XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 18 februarie 2022.

Președinte
Judecători

Nadejda Toma
Iurie Diaconu
Victor Boico